

NOTAT	
Til Departementet - Straffuldbyrdelseskontoret	Sagsnr. 21-34-0003
Kopi til Fagchef Mette Kjølby, Direktoratet for Kriminalforsorgen Vicestatsadvokat Jessika Boje Heltberg Auken, Rigsadvokaten Anklager Christine Hartmann-Svendsen, Rigsadvokaten	Sagsbehandler Juridisk specialkonsulent Mona Jensen Dato 31. januar 2023

Redegørelse om ufuldbyrdede samfundstjenestedomme

Anmodning

Justitsministeriet har ved e-mail af 19. december 2022 anmodet Direktoratet for Kriminalforsorgen om i samarbejde med anklagemyndigheden at iværksætte en undersøgelse af, hvor mange samfundstjenestedomme der er helt eller delvist ufuldbyrdede i 2. halvår af 2022, og hvor længstetiden er udløbet.

Undersøgelsen skal endvidere afdække, hvordan kriminalitetens art fordeler sig, og hvad baggrunden for den manglende fuldbyrdelse har været i de sager, hvor der ikke er sket fuldbyrdelse.

Antal domme

Det kan oplyses, at kriminalforsorgen i 2. halvår af 2022 i alt modtog 1512 domme med vilkår om samfundstjeneste til fuldbyrdelse.

I samme periode blev Direktoratet for Kriminalforsorgen af Kriminalforsorgen i Frihed (KiF)-afdelingerne orienteret om, at 12 domme med vilkår om samfundstjeneste er helt eller delvist ufuldbyrdede, hvilket svarer til 0,8 pct. af det samlede antal samfundstjenestedomme.

Der er således sket et fald sammenlignet med opgørelsen fra 1. halvår 2022, hvor 25 domme, svarende til 1,57, pct. af alle domme med vilkår om samfundstjeneste, var helt eller delvist ufuldbyrdede.

Det bemærkes, at dette notat omfatter samtlige ufuldbyrdede samfundstjenestedomme, som er blevet indberettet til Direktoratet for Kriminalforsorgen i 2. halvår 2022, herunder også domme, som ikke er blevet afsagt i samme periode.

Opgørelse over samfundstjenestedomme, som er helt eller delvist ufuldbyrdede i 2. halvår 2022

Ufuldbyrdede domme i alt	12
	Sum: 12
Helt ufuldbyrdede	6
Delvist ufuldbyrdede	6
	Sum: 12
Forhold hos kriminalforsorgen	2
Forhold hos anklagemyndigheden	6
Forhold hos både anklagemyndigheden og kriminalforsorgen	0
Forhold hos domstolene	1
Øvrige forhold	3
	Sum: 12

Kriminalitetens art fordeler sig for de 12 domme på følgende måde:

Færdselsloven	4
Vold og trusler	2
Berigelse	1
Andet (bl.a. våbenlov og lov om euf. stoffer)	5

Ansvarsfordelingen

Kriminalforsorgen

I 2 sager har kriminalforsorgen ansvaret for den manglende fuldbyrdelse af dommen.

I begge sager er der tale om beklagelige sagsbehandlingsfejl.

I den ene af de to sager manglede klienten at afvikle 6 timer, som klienten mente, han skulle have godskrevet, da han til den ene afviklingsdag, hvor der var planlagt 8 timer, mødte forgæves op på

samfundstjenestestedet. KiF godskrev i overensstemmelse med praksis klienten 2 timer. KiF fik her- efter ikke indberettet sagen til anklagemyndigheden inden længstetiden udløb, hvorfor der ikke blev foretaget rettergangsskridt i forhold til de resterende 6 timer.

I den anden af de to sager fik KiF-afdelingen ikke indbragt sagen til anklagemyndigheden med henblik på rettergangsskridt inden længstetiden og prøvetiden udløb. Tidligere havde KiF-afdelingen indbragt sagen for anklagemyndigheden, idet klienten i afviklingsperioden havde fået en hjerneskade og ikke kunne afvikle timerne. Retten forlængede længstetiden blandt andet med henblik på at afvente ny straffesag mod den pågældende. Denne sag blev dog udsat, og KiF-afdelingen fik ikke på ny indbragt den oprindelige sag inden udløbet af længstetiden.

Anklagemyndigheden

I 6 sager skyldes den manglende fuldbyrdelse anklagemyndighedens forhold.

Rigsadvokaten har i den forbindelse anmodet de regionale statsadvokater om en udtalelse i de sager, som er blevet indberettet som ufuldbyrdede, og hvor anklagemyndigheden bærer ansvaret herfor.

- Statsadvokaterne har oplyst, at den manglende fuldbyrdelse i de 6 sager skyldes beklagelige ekspeditionsfejl i de enkeltstående tilfælde. Dette skyldes eksempelvis fejl hos de administrative sagsbehandlere, hvor sagerne på grund af forglemmelse ikke er blevet sendt til kriminalforsorgen, eller tilfælde, hvor sagerne ikke er blevet indbragt for retten inden udløbet af længstetiden.
- Statsadvokaten i København har oplyst, at i de 4 sager fra Østdanmark er der tale om enkeltstående beklagelige ekspeditionsfejl hos politiet/anklagemyndigheden.
- Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at i begge sager fra Vestdanmark er der tale om enkeltstående beklagelige ekspeditionsfejl hos anklagemyndigheden.

Domstolene

I én sag skyldes den manglende fuldbyrdelse forhold hos domstolene.

I den konkrete sag havde retten afsagt en dom på 20 timers samfundstjeneste, hvilket kriminalforsorgen ikke ville fuldbyrde, idet der som minimum skal fastsættes 30 timers samfundstjeneste, jf. straffelovens § 63. Kriminalforsorgen sendte dommen retur til anklagemyndigheden. Dommeren ville ikke berigtige dommen, da dommeren vurderede, at der i dommens afgørelse var taget højde for de særlige omstændigheder, der var i sagen. Anklagemyndigheden ønskede ikke at anke sagen til formildelse, da udfaldet også i den situation ville være, at klienten ikke kom til at udføre samfundstjeneste.

Øvrige forhold

I 3 sager skyldes den manglende fuldbyrdelse øvrige forhold.

I den ene sag kunne samfundstjenestetimerne af sikkerhedsmæssige årsager til at begynde med ikke afvikles, idet klienten havde bandetilhørsforhold, og fordi der på tidspunktet for afviklingen var væb-

net konflikt. Sidenhen blev klienten varetægtsfængslet. Da klienten blev løsladt fra varetægt, påbegyndtes afviklingen, da det på daværende tidspunkt vurderedes sikkerhedsmæssigt forsvarligt at afvikle timerne. Der var dog ikke tid nok til at afvikle alle timerne inden prøvetidens udløb.

I den anden sag skyldtes den manglende fuldbyrdelse, at politiet ikke kunne finde klienten, efter at KiF havde indberettet sagen med henblik på rettergangsskridt. Sagen blev indberettet i 2019. I juli 2022 meddelte anklagemyndigheden, at sagen blev sluttet.

I den tredje sag udløb prøvetiden, mens sagen afventede behandling ved domstolene. Kriminalforsorgen havde indberettet sagen med henblik på rettergangsskridt. Retten afsagde kendelse, der førte til en advarsel. Dommeren forlængede i den forbindelse ikke længstetiden med den begrundelse, at der ikke var hjemmel hertil, idet der blot var tale om en advarsel, som anklagemyndigheden havde nedlagt påstand om. Længstetiden var således udløbet, da KiF modtog afgørelsen fra retten. Kriminalforsorgen indbragte efter drøftelse med anklagemyndigheden og dommeren sagen igen med henblik på yderligere rettergangsskridt. Det planlagte retsmøde blev aflyst, og da sagen kom for retten, blev den afvist, da prøvetiden i mellemtiden også var udløbet, hvorfor det ikke var muligt at forlænge længstetiden inden for prøvetiden.

Status på iværksatte initiativer for at undgå manglende fuldbyrdelse af samfundstjenestedomme

Kriminalforsorgen

Kriminalforsorgens nyligt iværksatte initiativer:

- Kriminalforsorgen har i januar 2022 indført nye erindringsfrister i kriminalforsorgens klientsystem. På den måde sikres systemunderstøttelse til en tidlig opfølgning på, om der er indgået de nødvendige aftaler med et egnet samfundstjenestested. 18 dage efter oprettelsen af en dom i systemet kommer en automatisk erindring på sagen til personalet i afdelingen. Formålet herved er at understøtte, at der i alle konkrete sager foretages de fornødne sagsskridt rettidigt. Samtidig giver erindringen et værktøj til ledelsens overvågning af produktion og sagsgennemløb.

Der er i forlængelse heraf endvidere udarbejdet en kort vejledning til alle KiF-afdelingerne om, hvordan de - fsva. de sager, hvor der er fundet et samfundstjenestested - foretager månedlige træk, som viser, hvornår længstetiden udløber. Formålet herved er at sikre, at der foretages de relevante sagsskridt, herunder evt. administrativ forlængelse af længstetiden, inden denne udløber.

Status på initiativet:

Initiativet vurderes at fungere efter hensigten, idet det bemærkes, at kriminalforsorgen alene har haft ansvaret for, at 2 samfundstjenestedomme ikke blev fuldbyrdet i 2. halvår 2022.

- Kriminalforsorgen har som en del af flerårsaftalen 2018-2021 gennemført et projekt om effektivisering af tilsyn og sagsbehandling i Kriminalforsorgen i Frihed (KiF).

Status på initiativet:

I projektets spor 1 har arbejdsgruppen, der på baggrund af flerårsaftalen blev nedsat for at gennemføre projektets spor 1, udarbejdet en procedure, der beskriver, præciserer og ensarter de rammer, som KiF-afdelinger skal navigere ud fra i tilsynsarbejdet, herunder hvornår og hvordan KiF skal reagere, hvis en klient overtræder vilkåret om samfundstjeneste i forbindelse med en betinget dom. Proceduren er implementeret i alle afdelingerne i løbet af første halvår 2022. Der er lagt op til, at proceduren herefter løbende evalueres, præciseres og tilpasses.

I 4. kvartal 2022 blev et pilotforsøg med en ny sagsfordelingsmodel iværksat i flere KiF-afdelinger. Sagsfordelingsmodellen skal sikre bedre styring af sagsbeholdningen og sagsflowet i KiF-afdelingerne. Pilotforsøget forløber frem til 2. kvartal 2023, hvorefter den idriftsættes i 2. halvår 2023.

For så vidt angår Kriminalforsorgens tidligere igangsatte og fortsatte initiativer henvises til **seneste notat af 13. september 2022**, hvor der er redegjort for disse initiativer.

Konklusion

Der er sket en positiv udvikling i antallet af ufuldbyrdede domme siden 1. halvår 2022, og de igangsatte initiativer vurderes således at have en positiv effekt. Der arbejdes - uanset det ganske lille antal ufuldbyrdede domme i 2. halvår 2022 - fortsat målrettet med at undgå ufuldbyrdede samfundstjenestedomme.

Alle Kriminalforsorgen i Frihed-afdelinger har iværksat nødvendige ændringer med henblik på i videst muligt omfang at imødegå, at tidligere fejl gentages. Der vil fortsat være et øget og løbende fokus i kriminalforsorgsområderne på, at der sker fuldbyrdelse i overensstemmelse med reglerne og dommen.

Direktoratet vil også fortsat løbende følge op på virkningen af de forskellige initiativer og skabe løbende opmærksomhed på, at frister overholdes, ligesom det løbende overvejes, om yderligere tiltag bør implementeres.

Rigsadvokatens bemærkninger generelt og til de iværksatte initiativer

Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at de 2 sager er fordelt på Østjyllands Politi og Fyns Politi. Der er i begge tilfælde tale om enkeltstående beklagelige ekspeditionsfejl hos anklagemyndigheden.

Iværksatte initiativer og opfølgning:

Der er i begge kredse fulgt op ift. de to konkrete sager.

Østjyllands Politi har endvidere iværksat en gennemgang af processerne for indberetning af domme.

Jeg henviser i øvrigt til afrapportering af den 25. januar 2022, hvor jeg har redegjort for politikredsenes seneste tiltag.

Det bemærkes, at der er sket en markant nedgang i antallet af ”fejlsager” i de vstdanske kredse siden 2. halvår af 2021.

Området bliver løbende drøftet med kredsene, herunder senest på tilsynsbesøgene i efteråret 2022. Alle politikredse tilkendegav i forbindelse med tilsynsbesøgene, at man fortsat har stor fokus på området.

Efter min opfattelse har politikredsene fortsat stor fokus på hurtig og korrekt fuldbyrdelse af samfundstjenestedomme og rettidig indbringelse af vilkårsovertrædelser.

Jeg finder ikke, at der for nuværende er behov for yderligere initiativer på området.

Statsadvokaten i København har oplyst, at de 4 sager er fordelt med henholdsvis 2 sager ved Nord-sjællands Politi, 1 sag ved Færøernes Politi og 1 sag ved Københavns Vestegns Politi. I de 4 sager er der tale om enkeltstående beklagelige ekspeditionsfejl hos politiet/anklagemyndigheden.

Jeg henleder opmærksomheden på, at de af anklagemyndigheden begåede ekspeditionsfejl i to sager er sket tilbage i 2018.

Iværksatte initiativer og opfølgning:

Ved brev af 21. februar 2018 og mail 13. marts 2019, hvortil jeg skal henvise, har jeg redegjort for politikredsens tiltag i forlængelse af Rigsadvokatens brev af 28. september 2017, herunder om ændrede visitations- og sagsgange samt indskærpelse over for relevante medarbejdere.

Vigtigheden af hurtig fuldbyrdelse af samfundstjenestedomme og rettidig indbringelse af vilkårsovertrædelser er drøftet særskilt på mine tilsynsbesøg i politikredsene i efteråret Page 4 of 5 2021. Alle politikredse tilkendegav i forbindelse med tilsynsbesøgene, at man fortsat har stor fokus på området.

I forbindelse med møder med politikredsens kvalitetschefer i 2018-2023 har jeg ligeledes taget emnet op med henblik på at sikre, at der fortsat er fokus på området. Senest har emnet været drøftet på et møde med kvalitetscheferne den 9. januar 2023.

Politikredsene har fulgt op på de konkrete sager, som har været indberettet.

Jeg har sendt mine havårlige afrapporteringer til Rigsadvokaten vedrørende ufuldbyrdede samfundstjenestedomme til politikredsens kvalitetschefer.

Efter min opfattelse har politikredsene fortsat stor fokus på hurtig fuldbyrdelse af samfundstjenestedomme og rettidig indbringelse af vilkårsovertrædelser.

Det bemærkes, at jeg finder, at det er positivt, at der også i 2. halvår 2022 er relativt få sager, hvor der er sket sen fuldbyrdelse/indbringelse. Det ser således fortsat ud til, at tidligere iværksatte initiativer har haft en effekt.

Jeg finder ikke, at der for nuværende er behov for yderligere initiativer på området.

Jeg vil dog fortsat følge op på området over for politikredsene

Konklusion

De regionale statsadvokater har oplyst, at statsadvokaterne i forbindelse med tilsynsbesøg og andre møder i politikredsene vil understrege vigtigheden af hurtig fuldbyrdelse af samfundstjenestedomme og rettidig indbringelse af vilkårsovertrædelser.

Statsadvokaten i København har oplyst, at emnet senest er drøftet på et møde med politikredsene kvalitetschefer den 9. januar 2023. Statsadvokaten i Viborg har senest drøftet emnet på tilsynsbesøg i kredsene i efteråret 2022.

Politikredsene har derudover fulgt op på de konkrete sager, som har været indberettet.

De regionale statsadvokater vurderer, at der er tale om enkeltstående tilfælde, og bemærker, at de initiativer, der er iværksat, har haft en god effekt på antallet af ufuldbyrdede samfundstjenestedomme. På den baggrund finder statsadvokaterne ikke, at der er grundlag for at anbefale yderligere tiltag.

Rigsadvokatens anbefaling

På baggrund af statsadvokaternes udtalelser lægger Rigsadvokaten til grund, at der i politikredsene er stor fokus på, at domme med vilkår om samfundstjeneste fuldbyrdes hurtigt, samt på at sager indbringes for retten inden udløbet af længstetiden.

Rigsadvokaten noterer sig, at der i 2. halvår i 2022 er relativt få sager, hvor der ikke er sket rettidig fuldbyrdelse eller indbringelse for retten. På den baggrund anbefaler Rigsadvokaten ikke iværksættelse af yderligere initiativer, men vil fortsat følge op på kriminalforsorgens orienteringer om ufuldbyrdede domme, hvor den manglende fuldbyrdelse skyldes anklagemyndighedens forhold, idet disse orienteringer vil blive sendt til de regionale statsadvokater, der gennem det løbende tilsyn med behandling af straffesager følger op i forhold til de berørte politikredse.